

POSEBNA IZDAJA

NČ
naš čas

OSNUTEK

Na podlagi 143. do 152. člena Ustave SR Slovenije (Ur. list SRS, številka 7/74/, 29. člena Zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke (Ur. list SRS št. 26/73), Družbenega dogovora o razporejanju dohodka v SR Sloveniji za leto 1976 in na osnovi sindikalne liste za leto 1976 sprejemajo:

temeljne in druge organizacije združenega dela ter druge samoupravne delovne skupnosti občine Velenje, Skupščina

občine Velenje, Občinska konferenca SZDL Velenje, Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije – Velenje, krajevne skupnosti z območja občine Velenje, občinske samoupravne interesne skupnosti za otroško varstvo, izobraževanje, kulturo, telesno kulturo, raziskovanje, zdravstvo, socialno skrbstvo, socialno varstvo, zaposlovanje in Združenje samostojnih obrtnikov občine Velenje naslednji (v nadaljnjem besedilu: udeleženci)

Družbeni dogovor o razporejanju dohodka v občini Velenje v letu 1976

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem družbenim dogovorom udeleženci, skladno s svojo ustavno oziroma zakonsko pristojnostjo in odgovornostjo, določamo skupne osnove in svoje obveznosti za delovanje v procesu samoupravnega razporejanja dohodka, delitve osebnih dohodkov in nekaterih drugih osebnih prejemakov, svobodne menjave dela ter združevanja dela in sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb.

2. člen

Udeleženci družbenega dogovora se zavezujemo v letu 1976 delovati tako, da bo s samoupravnimi sporazumi in drugimi samoupravnimi akti in drugimi ukrepi o razporejanju dohodka, osebnih dohodkov, obsegu in sestavi skupne in splošne porabe zagotovljeno uresničevanje politike, ki jo določa skupščina SR Slovenije z resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije in neposrednih nalogah v letu 1976 Skupščina občine Velenje s cilji in nalogami gospodarskega in družbenega razvoja občine Velenje v letu 1976 ter določili tega družbenega dogovora.

3. člen

Udeleženci tega družbenega dogovora se zavezujemo, da bomo s svojim delovanjem ustvarjali pogoje, v katerih bodo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih lahko uresničevali svoje ustavne pravice in odločali o razporejanju celotnega dohodka, na osebno in skupno porabo ter na razširjanje materialne osnove združenega dela, na podlagi svojih in družbenih interesov, ustreznih podatkov o družbenoekonomskem položaju svoje temeljne organizacije združenega dela, njenih razvojnih programov oziroma potreb, programov samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti.

4. člen

Skupščina občine Velenje oziroma njen izvršni svet bo skrbel za izvajanje resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1976 (v nadaljnjem besedilu: resolucija), dalje za izvajanje določil ciljev in nalog gospodarskega in družbenega razvoja občine Velenje v letu 1976 ter s svojimi odločitvami in ukrepi prispeval k uresničevanju tega družbenega dogovora, ki je sestavni del družbenega načrta razvoja občine Velenje v letu 1976.

S sodelovanjem Službe družbenega knjigovodstva – podružnice Velenje, koordinacijskimi odbori za skupno in splošno porabo in Svetom za ljudsko obrambo ter ustreznimi upravnimi organi bo omogočil, da bodo samoupravni dejavniki lahko spremljali gospodarska in družbenopolitična gibanja v občini Velenje ter izvajali svoje naloge, ki izhajajo iz tega dogovora.

V primeru neuresničevanja oziroma odstopanj od sprejetih ciljev resolucije za tekoče leto glede obveznosti in odgovornosti, bo skupščinam samoupravnih interesnih skupnosti ter drugim ustreznim organom predlagala ustrezne ukrepe.

5. člen

Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Velenje in Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije – Velenje bosta s svojo družbenopolitično aktivnostjo idejno usmerjala in dajala pobude za soočanje interesov delovnih ljudi na zborih temeljnih organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter na zborih delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti.

Obe družbenopolitični organizaciji bosta delovnim ljudem in občanom pomagali pri oblikovanju in izvajanju planov in programov oziroma pri oblikovanju smernic in stališč za delegatsko odločanje v skupščinam samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnostih.

6. člen

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije – Velenje oziroma posamezni občinski odbori sindikatov in komisije, kot pobudniki dogovarjanja na področju dohodka, delitve osebnih dohodkov in nekaterih drugih osebnih prejemkov, se zavezujejo, da bodo pri svojem delovanju na področju osebne in skupne porabe spremljali gibanja in vplivali na uresničevanje tekoče družbenoekonomske politike.

7. člen

Samoupravne interesne skupnosti občine Velenje bodo preko svojih samoupravnih organov oblikovale in izvajale svoje programe na osnovi potreb združenega dela in na podlagi interesov občanov v KS ter se na podlagi samoupravnih dogovorjenih normativov in cen sporazumevale o družbeno zagotovljenem obsegu dejavnosti ter o solidarnostnem zagotavljanju sredstev za uresničevanje tega obsega, dosledno izvrševale sprejete programe, obveznosti in odgovornosti ter v smislu tega dogovora poročale o opravljenih nalogah in o doseženih rezultatih.

8. člen

Združenje samostojnih obrtnikov občine Velenje, kot posebna samoupravna asociacija in mesto dogovarjanja zasebnih obrtnikov in delavcev v zasebnem sektorju, si bo pri svojem članstvu prizadevalo za enak celovit vidik obravnavanja razporejanja dohodka na posamezne kategorije tega družbenega dogovora, upoštevajoč pri tem realne možnosti ter nujnost skladnega razvoja zasebne dejavnosti v občini Velenje.

II. USTVARJANJE IN RAZPOREJANJE DOHODKA

9. člen

Udeleženci tega družbenega dogovora moramo uresničevati globalna razmerja v delitvi dohodka tako, kot so sicer opredeljena v samoupravnih sporazumih o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke posameznih dejavnosti, vendar moramo vsi tisti udeleženci samoupravnih sporazumov, ki ugotavljamo nadpovprečno rast družbenega proizvoda, zaostri delitvena razmerja v korist sredstev za razširjeno reprodukcijo.

Vsi udeleženci samoupravnih sporazumov po dejavnostih se moramo zavzemati, da bomo planirali dohodek in njegovo razporeditev za leto 1976 tako, da bomo uresničevali dogovorjena razmerja.

10. člen

Udeleženci moramo izvajati osnovna načela pri politiki razporejanja dohodka in oblikovanja sredstev za osebno, skupno in splošno porabo tako:

- da se bodo sredstva za razširjeno reprodukcijo povečevala hitreje, kot sredstva za osebne dohodke,
- da bodo realni osebni dohodki rastle počasneje kot produktivnost dela in realne stopnje rasti družbenega proizvoda in
- da bo skupna realna stopnja rasti sredstev za skupno in splošno porabo za 20 % nižja od realne rasti družbenega proizvoda.

11. člen

Pri ustvarjanju in razporejanju dohodka in celovitem samoupravnem planiranju bomo udeleženci upoštevali določila členov tega družbenega dogovora, dalje določila Družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976 v SR Sloveniji, predvsem pa določila ciljev in nalog gospodarskega in družbenega razvoja občine Velenje v letu 1976:

a) družbeni proizvod bo dosegel v primerjavi s 1975 letom 18 procentni nominalni porast, pri čemer ocenjujemo, da bo dosežen realen porast v višini 6 %. Takšno realno rast družbenega proizvoda moramo doseči s 3 % povečanjem zaposlovanja in 3 % realnim povečanjem storilnosti dela;

b) dogovorjena sredstva za bruto osebne dohodke se bodo povečala do stopnje 16,8 % v primerjavi z letom 1975, pri čemer se bo mesečni bruto osebni dohodek na zaposlenega v gospodarstvu povečal povprečno nominalno za 13 %;

c) sredstva za sklade se bodo v primerjavi z letom 1975 povečala za 32 %, amortizacija za 16 %, sredstva za razširjeno reprodukcijo pa za 22 %.

III. RAZPOREJANJE OSEBNIH DOHODKOV IN NEKATERIH DRUGIH OSEBNIH PREJEMKOV

12. člen

Udeleženci družbenega dogovora o razporejanju dohodka bomo na področju oblikovanja in delitve osebnih dohodkov delovali tako, da se bodo uresničila naslednja dogovorjena stališča:

1. stopnja rasti dela dohodka za osebne dohodke bo v poprečju največ 90 % dejanske stopnje rasti doseženega dohodka s tem, da tisti udeleženci, ki

dosegajo nadpovprečno povečanje dohodka, izdajajo sorazmerno več sredstev v sklade;

2. Stopnji povečanja dohodka in sredstev za osebne dohodke se ugotavljata za enaka obdobja s primerjavo podatkov tekočega in preteklega leta;

3. da bodo sredstva za osebne dohodke v okviru doseženega dohodka kar se bo ugotavljalo tudi po obračunskih obdobjih med letom;

4. da se bodo izplačani bruto osebni dohodki na zaposlenega lahko povečali hitreje od rasti življenjskih stroškov le pri tistih udeležencih, ki bodo izboljšali razmerja v delitvi dohodka v korist skladov;

5. da bodo tisti udeleženci, ki ne bodo ustvarili potrebnega dohodka, da bi mogli povečati delitveno razmerje v korist ostanka dohodka za sklade, in so imeli v letu 1975 nominalne osebne dohodke na pogojno ne kvalificirane delavca:

– pod ravniho, doseženo v slovenskem gospodarstvu, lahko povečali nominalne osebne dohodke na zaposlenega največ do stopnje povečanja življenjskih stroškov;

– nad ravniho, doseženo v slovenskem gospodarstvu, povečevali nominalne osebne dohodke na zaposlenega počasneje, kot se bodo povečali življenjski stroški;

6. da bo gibanje osebnih dohodkov delavcev v družbeni dejavnosti enako kot v gospodarstvu, odvisno od izvajanja programov ob prostopnem odpravljanju neupravičenih razlik v ravni osebnih dohodkov v okviru posameznih dejavnosti in med dejavnostmi.

13. člen

S tem družbenim dogovorom udeleženci za območje občine Velenje sporazumno določimo in usklajujemo zlasti:

– osnove in merila za določanje tiste višine osebnega dohodka in tistega obsega drugih pravic, s katerimi se zagotavlja socialna varnost in stabilnost delavcev, ki je odvisna od splošnih razmer okolja, v katerem delavci delamo, živimo in ki odločilno vplivajo na našo socialno varnost in na socialno varnost naših družin;

– osnove in merila za oblikovanje, uporabo in delitev sredstev sklada skupne porabe.

14. člen

Ta družbeni dogovor temelji na bruto osebnih dohodkih. Udeleženci moramo zagotoviti v skladu z internim samoupravnim aktom o delitvi osebnih dohodkov odločbo o oblikovanju osebnega dohodka, ki je izražen v bruto znesku.

OSEBNI DOHODKI IN NJHOVO USKLAJEVANJE

15. člen

1. NAJNIŽJI OSEBNI DOHODEK

1. Najnižji osebni dohodek je ekonomska kategorija, ki zagotavlja delavcu materialno in socialno varnost.

2. Najnižji osebni dohodek delavca, ki opravlja po metodologiji analitičnega ocenjevanja dela na delovnem mestu najbolj enostavno delo in dela poln delovni čas ter dosega normalni delovni uspeh, mora znašati najmanj 60 % povprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v gospodarstvu v SRS v preteklem koledarskem letu.

3. Poprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega v gospodarstvu v SRS v preteklem koledarskem letu ugotovi in objavi zavod SRS za statistiko v Uradnem listu SRS.

4. Normalni delovni uspeh delavca pomeni dosežen 100 % individualni učinek delavca ob sočasno doseženem normalnem poslovnem uspehu udeleženca družbenega dogovora, ki ga opredeljujejo posamezni samoupravni sporazumi dejavnosti.

5. Vsak udeleženec družbenega dogovora je dolžan v svojem letnem planu predvideti svoj normalni poslovni uspeh in ob tem določiti najnižji osebni dohodek, ki pa ne sme biti nižji, kot je določeno v drugem odstavku te točke.

6. Tako opredeljen najnižji osebni dohodek je tudi izhodišče za vrednotenje rezultatov najbolj enostavnega dela, ki ga opredeljujejo samoupravni sporazumi za najmanj zahtevno tipično delovno mesto ali poklic.

7. Najnižji osebni dohodek se med letom usklajuje z gibanjem življenjskih stroškov in osebnih dohodkov po določilih 3. točke ... člena tega družbenega dogovora.

2. NAJVIŠJI OSEBNI DOHODEK

1. Najvišji osebni dohodek mora biti tako kot drugi osebni dohodki delavcev rezultat uspešnosti gospodarjenja organizacije združenega dela in individualnega uspeha delavca

2. Najvišji osebni dohodek se določa na osnovi analitične ocene delovnega mesta tako, kot osebni dohodek drugih delavcev in na osnovi rezultatov in kazalcev uspešnosti gospodarjenja pri udeležencu glede na doseganje poslovnega uspeha, ki je lahko pod ali nad dogovorjenim normalnim poslovnim uspehom.

3. Za primerjavo najvišjih osebnih dohodkov udeležencev za normalni delovni uspeh in za polni delovni čas udeleženci družbenega dogovora o razporejanju dohodka za območje občine Velenje uporabljamo naslednji obrazec:

Najvišji OD = povprečno izplačani OD/ph x KVV x 182 h, pri čemer je:

ph = pogojna ura

KVV = količnik velikosti udeleženca opredeljen z vsoto

$KVV = K_1 + K_2$

K_1 = delež, ki ga v količniku velikosti udeleženca predstavlja število zaposlenih

K_2 = delež, ki ga v količniku velikosti predstavlja višina družbenega proizvoda udeleženca (PD).

$K_1 + K_2$ se določita iz naslednjih porazdelitvenih lestvic:

Število zaposlenih	Količnik K1
do 50	2,05
nad 50 do 100	2,15
nad 100 do 200	2,25
nad 200 do 300	2,35
nad 300 do 400	2,45
nad 400 do 500	2,55
nad 500 do 600	2,65
nad 600 do 700	2,75
nad 700	2,85

Vrednost družbenega proizvoda	Količnik K2
do 5 mio din	2,5
nad 5 do 10 mio din	2,15
nad 10 do 15 mio din	2,25
nad 15 do 20 mio din	2,35
nad 20 do 25 mio din	2,45
nad 25 do 30 mio din	2,55
nad 30 do 35 mio din	2,65
nad 35 do 40 mio din	2,75
nad 40 mio din	2,85

4. Udeleženci tega družbenega dogovora periodično obravnavamo omejene kriterije ter izplačila najvišjih osebnih dohodkov v občini Velenje in po potrebi tudi ukrepamo za odpravljanje neskladij v gibanju najvišjih osebnih dohodkov. Pri obravnavanju in ukrepanju ter ocenjevanju o najvišjih osebnih dohodkih upoštevamo podatke SDK.

3. ŽIVLJENJSKI STROŠKI IN OSEBNI DOHODKI

1. Pri usklajevanju osebnih dohodkov z rastjo življenjskih stroškov mora izvršni odbor tega družbenega dogovora in vsak udeleženec upoštevati ob ustvarjenem dohodku:

- uresničevanje resolucije o družbenoekonomski politiki razvoja SR Slovenije in občine Velenje v tekočem letu,
- vpliv gibanja življenjskih stroškov r.a. realne osebne dohodke,
- že doseženo raven povprečnega osebnega dohodka pri udeležencu družbenega dogovora v primerjavi s povprečnim osebnim dohodkom v občini Velenje in SR Sloveniji,
- osnove in merila samoupravnih sporazumov dejavnosti po usklajevanju osebnih dohodkov z življenjskimi stroški in
- uresničevanje družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976.

2. Izvršni odbor tega družbenega dogovora, po objavi podatkov Komisije za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov SR Slovenije za kolikšen odstotek so se povečali življenjski stroški, preuči ekonomska gibanja in predlaga udeležencem način za zagotovitev z resolucijo in družbenim dogovorom določenih razmerij v gibanju sredstev za osebne dohodke.

3. Upošteva elemente iz 1. odstavka se ustrezno usklajuje le zneske iz druge in četrte točke člena tega družbenega dogovora.

4. OSEBNI DOHODEK DELAVCEV – PRIPRAVNIKOV

1. Delavcu pripravniku gre akontacija osebnega dohodka v višini:
  - pripravniku s srednjo izobrazbo 70 % povprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu;
  - pripravniku z višjo izobrazbo 90 % povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu;
  - pripravniku z visoko izobrazbo 105 % povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu.

2. Pripravnikova akontacija osebnega dohodka je lahko 20 % višja od dogovorjene po prejšnjem odstavku, če imamo udeleženci tega družbenega dogovora izdelana merila za ugotavljanje njegovega individualnega uspeha ali če je njegov pripravniški staž daljši kot eno leto.

3. Akontacija osebnega dohodka iz 1. in 2. odstavka se poveča za ostanke ali absolutne zneske za težje delovne razmere skladno z določili samoupravnih sporazumov dejavnosti o merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke.

4. Skladno z določili 3. točke ... člena tega družbenega dogovora se usklajuje tudi osebne dohodke delavca – pripravnika.

IZPLAČILA, KI BREMENIJO SREDSTVA ZA OSEBNE DOHODKE UDELEŽENCA

5. NADOMESTILO OSEBNEGA DOHODKA ZA ČAS, KO DELAVEC BREZ SVOJE KRIVDE NE MORE DELATI

1. Udeleženci se sporazumno, da dobi delavec nadomestilo osebnega dohodka za čas, ko brez svoje krivde ne more delati.

2. Primeri, za katere pripada delavcu nadomestilo osebnega dohodka v višini mesečne obračunske osnove so:

- elementarne nesreče;
- prekinitev dobave električne energije, tehnološke pare in vode;
- ostali primeri višje sile in primeri, ko delavec ne dela brez lastne krivde.

3. Če delavec v času iz drugega odstavka te točke ne dela in ni bilo mogoče s prerazporeditvijo delovnega časa ali prerazporeditvijo izpadlega delovnega časa nadomestiti izbučnega časa ali razporediti delavca na drugo delovno mesto, pripada delavcu nadomestilo osebnega dohodka v višini najmanj 80 % mesečne obračunske osnove dohodka delavca za ustrezen poln delovni čas iz tekočega meseca.

4. Zaradi specifičnosti poslovanja so možna odstopanja od višine odstotka nadomestila iz 3. odstavka te točke v gradbeništvu in gradbeni dejavnosti komunale ter kmetijstvu. Odstotek nadomestila v teh primerih ne

sme biti nižji od 70 % mesečne obračunske osnove osebnega dohodka delavca za ustrezen poln delovni čas iz tekočega meseca.

5. Ne glede na prejšnje določbe te točke pa nadomestilo osebnega dohodka za čas, ko delavec brez svoje krivde ne more delati, ne sme znašati manj, kot znaša najnižji osebni dohodek po 1. točki ... člena tega družbenega dogovora.

6. Podrobnejša določila meril, kriterijev in višin določimo udeleženci v svojih samoupravnih aktih.

6. LETNI DOPUST

1. Za čas ko je na letnem dopustu, pripada delavcu nadomestilo osebnega dohodka, izračunano iz povprečja OD zadnjih treh mesecev.

2. Dolžino letnega dopusta udeleženci določimo glede na naslednje kriterije:

- na dolžino delovne dobe, kot temeljni kriterij;
- na pogoje in zahtevnost dela, stopnjo fizičnega in psihičnega napora;
- na posebne socialne pogoje delavca.

3. Glede na posebne socialne pogoje delavca veljajo naslednji kriteriji za dodatne dni letnega dopusta:

- invalidi II. in III. kategorije 3 delovne dneve
- mati samohranilka – za vsakega otroka do 7 let 2 delovna dneva
- mati za vsakega otroka do 7 let 1 delovni dan

4. Neodvisno od vseh kriterijev imajo udeleženci NOB 30 delovnih dni letnega dopusta.

7. DRUGA NADOMESTILA

1. V nekaterih primerih odsotnosti z dela ima delavec pravico do nadomestila osebnega dohodka po osnovah in merilih za poln delovni čas iz tekočega meseca.

2. Primeri in čas trajanja odsotnosti, v katerem je delavec upravičen do nadomestila iz prvega odstavka so:

- ob sklenitvi zakonske zveze 3 delovne dni
- če rodi žena 1 delovni dan
- ob smrti zakonca, otroka, staršev, tašče in tasta, ki je živel z delavcem v skupnem gospodinjstvu 2 delovna dneva
- ob preselitvi v kraj zaposlitve do 2 delovna dneva
- na dan darovanja krvi

8. NADOMEŠČANJE ODSOTNEGA DELAVCA

- na dolžino delovne dobe, kot temeljni kriterij; mesta na drugo delovno mesto zaradi nadomeščanja odsotnega delavca, ima pravico do udeležbe pri delitvi sredstev za osebne dohodke po osnovah in merilih za to drugo delovno mesto če nadomeščanje traja več kot 14 delovnih dni in če je to zanj ugodnejše.

2. Podrobnejša določila določimo udeleženci v svojih samoupravnih aktih.

9. NADOMESTILO OSEBNEGA DOHODKA ZA ČAS BOLEZNI

1. Znesek nadomestila osebnega dohodka v času odsotnosti z dela zaradi bolezni do 30 dni znaša 90 %, zaradi odsotnosti z dela zaradi poškodbe pri delu pa 100 % mesečnega povprečnega osebnega dohodka delavca, izplačanega v preteklem koledarskem letu.

2. Osnova za obračun nadomestil osebnega dohodka za čas bolezni se valorizira vsake tri mesece na osnovi določil Skupnosti zdravstvenega zavarovanja in varstva in na podlagi statističnih podatkov o gibanju osebnih dohodkov v SR Sloveniji v taki višini, kot bo to ugotovila in objavila Zdravstvena skupnost Slovenije v prilogi Delavske enotnosti „Vzajemnost“.

3. Udeleženci določimo v svojih samoupravnih aktih na osnovi določil 1. in 2. odstavka konkretna merila višino in ukrepe s katerimi zavarujemo realno vrednost nadomestil osebnega dohodka za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni ali zdravljenja v hospitalni ustanovi, skrajšanem delovnem času in v drugih primerih. V vsakem primeru pa je nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni od prvega dneva bolezni dalje lahko določeno v drugačnem odstotku v tistih primerih, ki jih določa zakon.

4. Nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni ne more biti višje od osebnega dohodka, ki bi ga dosegel delavec, če bi delal.

5. Osnovne organizacije sindikata se morajo zavzemati za učinkovito kontrolo in za odpravljanje zlorab tega nadomestila, kakor tudi za odpravljanje vzrokov izostankov zaradi bolezni.

6. Borcem NOV, ki imajo v času udeležbe v NOV ali čas aktivnega in organiziranega dela pri NOV priznan v dvojnem trajanju najmanj od 1. januarja 1945 do 15. maja 1945, gre nadomestilo osebnega dohodka v vsakem primeru in vselej v višini 100 % od osnove, ki je opredeljena v prvem odstavku.

PREJEMKI IN IZDATKI, KI ŠTEJEJO MED POSLOVNE STROŠKE UDELEŽENCA

10. REGRES ZA PREHRANO MED DELOM

1. Udeleženci družbenega dogovora in osnovne organizacije sindikatov si moramo prizadevati, da delavcem zagotovimo med delom organizirano toplo prehrano. Za organizirano prehrano se smatra, če je organizirana pri udeležencih (v organizaciji združenega dela) ali po dnevnih obrokih pogodbeno z ustreznim obratom, ki lahko nudi toplo prehrano.

2. Udeležba regresa v ceni organizirane prehrane med delom znaša največ 250 din mesečno na delavca. Ne glede na konkretno višino ekonomske cene organizirane prehrane med delom na mesec znaša lahko participacija delavca največ do 1 tretjine polne ekonomske cene. Ta regres se ne more izplačevati v obliki vrednostnih bonov.

3. Izjemoma se regres za prehrano lahko izplača v obliki vrednostnih bonov v isti višini kot delavcem, ki imajo organizirano toplo prehrano, tudi delavcem v TOZD ali delu TOZD, če zaradi narave dela ne morejo organizirati tople prehrane. Ti vrednostni boni se lahko izplačajo na osnovi pismenega soglasja občinskega sveta ZSS, ki ga izda po predhodnem pismenem mnenju ustreznega republiškega odbora sindikata.

4. Vrednostni boni do največ 250 din se lahko izplačajo tudi delavcem, ki z zdravniškim spričevalom dokažejo, da imajo predpisano dietno prehrano

in če take prehrane ni mogoče zagotoviti med delom. Regresa za prehrano v nobenem primeru ni možno izplačevati v gotovini.

5. Regres za prehrano gre tudi učencem v gospodarstvu dijakom in študentom na praksi in drugim, ki delajo pri udeležencih, torej tudi tistim, ki delajo skrajšani delovni čas.

6. Natančnejša določila za regresiranje prehrane med delom določimo udeleženci v svojih samoupravnih aktih.

11. SPODBUJANJE IN ORGANIZIRANJE INOVACIJSKE DEJAVNOSTI V ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA

1. Izhajajoč iz načela, da je inovacijska dejavnost sestavni del rednega poslovanja pri udeležencih, se bodo organizacije in organi sindikatov na vseh ravneh svoje organiziranosti zavzemali za praktično uresničevanje tega načela.

2. Ker ekonomski učinki inventivne dejavnosti pomembno vplivajo na višino dohodka, moramo udeleženci v internih splošnih aktih opredeliti osnove in merila ter določiti postopke, ki bodo spodbujali delavce k organiziranemu razvoju in nagrajevanju dosežkov inventivne dejavnosti.

3. Udeleženci moramo konkretizirati osnove, merila in postopke v internih splošnih aktih, pri čemer se dogovorimo, da bomo:

– določili, kateri samoupravni organi oblikujejo politiko inventivne dejavnosti in skrbijo za njeno izvajanje;

– določili naloge poslovnih organov in strokovnih služb na področju inventivne dejavnosti;

– določili taka merila za nagrajevanje izumov, tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in umestnih opozoril, da bodo odškodnine oziroma nagrade spodbudne in odvisne od doseženih materialnih oziroma nematerialnih koristi za organizacije združenega dela; v sistem nagrajevanja je treba zajeti poleg avtorjev tudi vse druge delavce, ki sodelujejo pri uresničevanju inventivnega predloga;

– v vsakoletnih gospodarskih načrtih predvideti sredstva za financiranje inovacij;

– uvedli poleg odškodnin oziroma nagrad različne oblike moralnih priznanj, posebno uspešnim aktorjem pa naj organizacije združenega dela nudijo še druge ugodnosti (izredni plačan dopust, podelitev štipendije, izpopolnjevanje v stroki, ipd.);

– določili evidentiranje vseh vrst stroškov in ekonomskih učinkov inventivne dejavnosti ter spremljanje njihovih praktičnih učinkov;

– določili postopek in način evidentiranja, obravnavanja in uveljavljanja inventivnih predlogov;

– spodbudili interes pri delavcih za inventivno dejavnost prek internih glasil in drugih oblik javnega obveščanja.

IZPLAČILA, KI SE NADOMEŠČAJO IZ DOHODKA UDELEŽENCA

12. NAGRADE UČENCEM POKLICNIH ŠOL IN UČENCEM Z UČNO POGODBO

1. Nagrade učencem poklicnih šol in učencem z učno pogodbo trajajo vse leto, torej tudi v času počitnic in bolezenske odsotnosti. Nagrade, ki se določajo v učni pogodbi, znašajo:

– v I. letniku	720 din neto
– v II. letniku	840 din neto
– v III. letniku	1.000 din neto.

2. Udeležence določimo v svojih samoupravnih aktih poleg nagrad iz 1. odstavka te točke še kriterije učnega uspeha in sicer v času praktičnega pouka po doseženem učinku, v času teoretičnega pouka pa od doseženega učnega uspeha.

3. Skupni znesek obvezne in dodatne nagrade učencem poklicnih šol in učencem z učno pogodbo lahko znaša mesečno največ do višine najnižjega osebnega dohodka, določenega v 1. točki... člena tega družbenega dogovora.

13. NAGRADE ŠTUDENTOM IN UČENCEM V PRAKSI

1. Nagrade študentom in učencem za obvezno prakso ne smejo biti nižje od 720 din neto mesečno in ne višje od najnižjega osebnega dohodka, določenega v 1. točki... člena tega družbenega dogovora. Konkretno višino nagrade določimo udeleženci v svojih samoupravnih aktih.

2. Te nagrade ne izključujejo izplačila štipendije.

3. Osebnih prejemki, ki jih udeleženci izplačujejo dijakom in študentom, ki niso na obvezni praksi, za njihovo delo med šolskimi počitnicami, se štejejo sredstva osebne porabe, dogovorjena s samoupravnimi sporazumi dejavnosti.

4. Udeleženci določimo v svojih samoupravnih aktih na osnovi 1. in 3. odstavka te točke konkretno višino mesečne nagrade, osnove in merila za dodatne nagrade, odvisne od uspešnosti pri delu na praksi in v času šolskih počitnic ter ostale pravice po določilih samoupravnih sporazumov dejavnosti in tega družbenega dogovora.

NAMENSKA SREDSTVA ZA STANOVANJSKO GRADNJO IN IZOBRAŽEVANJE

14. NAMENSKA SREDSTVA ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO

1. Namenski znesek za stanovanjsko gradnjo znaša 9 % od bruto osebnega dohodka, kot je sklenjeno s samoupravnim sporazumom o razpolaganju, izločanju in oročanju sredstev za stanovanjsko gradnjo v občini Velenje.

15. IZOBRAŽEVANJE

1. Na osnovi določil občinskega Družbenega dogovora o kadrovski politiki in v skladu s Samoupravnim sporazumom o ustanovitvi in delovanju klubov samoupravljalcev se morajo osnovne organizacije sindikata zavzemati za ustrezno strokovno organiziranost kadrovskih in izobraževalnih služb v

organizacijah združenega dela ter ustvarjati pogoje za splošno, strokovno in družbeno izobraževanje in usposabljanje svojih delavcev. Zato so osnovne organizacije sindikata odgovorne, da najkasneje v 3 mesecih po sprejemu tega družbenega dogovora vsi udeleženci tega družbenega dogovora opredelimo v svojih samoupravnih aktih merila, s katerimi bomo zagotovili tudi sredstva za financiranje dogovorjenih programov izobraževanja delavcev.

2. Namenski znesek za izobraževanje znaša najmanj 1,5 % bruto osebnih dohodkov.

3. Ta sredstva se namensko uporabljajo za strokovno in družbeno izobraževanje in usposabljanje delavcev, 0,5 % pa se združuje v sklad za štipendiranje na ravni občine.

4. Udeleženci se zavezujemo, da bomo vsem delavcem, ki se v našem interesu strokovno, družbeno ali splošno izobražujejo, zagotovili enake možnosti za pridobitev izobrazbe.

5. Za pripravo in opravljanje izpitov udeleženci zagotavljamo naslednje število dni plačane odsotnosti z dela:

– izpit na srednji in poklicni šoli	1 delovni dan
– izpit na višji ali visoki šoli	2 delovna dneva
– zaključni izpit na srednji in poklicni šoli	5 delovnih dni
– diploma na višji šoli	7 delovnih dni
– diploma na visoki šoli	14 delovnih dni
– magisterij	14 delovnih dni
– za strokovni izpit	5 delovnih dni

6. Pravica do odsotnosti z dela po določilih tega odstavka je enkratna in je delavec ne more uveljaviti za ponavljanje izpita ali diplomskega izpita. Delavec ima za primere iz četrtega odstavka pravico do:

– nadomestila osebnega dohodka po osnovah in merilih za poln delovni čas iz tekočega meseca za čas odsotnosti z dela zaradi izobraževanja;

– povračila najmanj 50 % stroškov šolanja;

– povračila prevoznih stroškov, če je kraj šolanja izven kraja bivanja.

PREJEMKI IN IZDATKI IZ SKLADA SKUPNE PORABE

16. OBLIKOVANJE DRUŽBENO DOGOVORJENEGA DELA SREDSTEV SKLADA SKUPNE PORABE

1. Udeleženci oblikujemo sredstva skupne porabe na osnovi republiškega Družbenega dogovora o razporejanju dohodka za leto 1976 tako, da le-ta ne presega 70 % višine povprečnega mesečnega bruto osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu pomnoženega s povprečnim številom delavcev, ali po stanju ob koncu minulega leta pri udeležencu, pri čemer moramo udeleženci zagotoviti, da bo poraba sredstev za sklad skupne porabe, brez sredstev, namenjenih za stanovanjsko izgradnjo in izločenih sredstev za sklad solidarnosti, rasla za 25 % počasneje, kot doseženi dohodek udeleženca povečan za obračunano amortizacijo nad minimalno predpisano stopnjo.

2. Sklad skupne porabe, oblikovan po merilih 1. odstavka te točke udeleženci lahko koristimo po naslednjem prioriteten vrstnem redu le za:

- regrese za letni dopust
- odpravnine
- solidarnostne pomoči in
- nagrade ob delovnih jubilejih.

3. Izven določil 1. in 2. odstavka te točke, udeleženci lahko oblikujemo tudi namenska sredstva sklada skupne porabe za:

- regres za letni dopust učencev poklicnih šol in učencev z učno pogodbo;
- stanovanjsko izgradnjo;
- gradnjo počitniških domov in rekreacijskih objektov ter njihovo vzdrževanje najmanj v višini 10 % izplačanih regresov za letni dopust v tekočem letu;
- otroško varstvo;
- humanitarne organizacije;
- pomoč družini delavca, ki je umrl zaradi posledic nezgode pri delu.

17. REGRES ZA LETNI DOPUST

1. Glede izplačevanja regresov za letni dopust udeleženci

– za izračun dovoljene mase sredstev regresa za letni dopust določimo osnovo v mejah med 1.000,00 din in 1.200,00 din na zaposlenega, pomnoženo s številom zaposlenih ob koncu preteklega leta h katerim se prištejejo tudi učenci poklicnih šol in učenci z učno pogodbo. Tako oblikovana sredstva se povečajo s prispevnimi stopnjami, določenimi z zakonom ali s samoupravnimi sporazumi;

– pri razdelitvi mase sredstev za letni dopust se mora upoštevati socialne in zdravstvene kriterije s tem, da se najmanj 20 % sredstev iz 1. alineje rezervira za te namene;

– najnižji znesek regresa, ki se izplača zaposlenemu, določimo v višini 700 din. To izplačilo je lahko neposredno (na roko) ali preko regresiranja oskrbnega dne v počitniškem domu.

2. Do regresa za letni dopust je upravičen vsak delavec, ki ima pravico do dopusta, med njimi tudi učenci poklicnih šol in učenci z učno pogodbo ter jim ga izplača tisti udeleženec, pri katerem koristi dopust.

3. Regres za letni dopust bremeni sredstva 1. odstavka 16. točke.

4. Udeleženci moramo v svojih samoupravnih aktih konkretno opredeliti določila regresiranja letnega dopusta.

18. SOLIDARNOSTNE POMOČI

1. Za solidarnostne pomoči se štejejo:

a) pomoč organizacije združenega dela družini delavca, ki je umrl zaradi posledic nezgode pri delu v višini razlike med pogrebnimi stroški po računu pristojne organizacije in zneski, ki jih v ta namen prizna zdravstvena skupnost Slovenije v svojem samoupravnem sporazumu;

b) denarna pomoč delavcu v primeru daljše bolezn ali ob smrti v ožji družini in to največ v višini neto povprečnega osebnega dohodka zaposlenih v delovni organizaciji v minulem letu.

c) enkratna pomoč ob elementarnih nesrečah ali požarih, ki so prizadeli delavca in njegovo družino;

č) enkratne novoletne obdaritve bolnih članov udeležencev, otrok od 1. leta starosti do vključno četrtega razreda osnovne šole in upokojujencev udeležencev;

d) enkratne pomoči ob nastanku tržje invalidnosti;

e) druge solidarnostne pomoči;

2. Predlog za te solidarnostne pomoči, razen pod točko a, posreduje osnovna organizacija sindikata, bremenijo pa sredstva iz 1. odstavka točke 16.

19. NAGRADE OB ODHODU V POKOJ (ODPRAVNINE)

1. Nagrada ob odhodu delavca v pokoj znaša najmanj 2 in največ 3 poprečne mesečne brutto osebne dohodke na zapo slenega v SR Sloveniji v preteklem letu, zmanjšane za prispevke. Enak znesek gre ob smrti delavca najnižim članom družine.

2. V primeru smrti delavca, kot posledice nezgode pri delu pripada najnižim članom družine odpravnina v višini 3. poprečnih mesečnih osebnih dohodkov po določilih prvega odstavka, ne glede na pokojninsko dobo tako umrlega delavca. Enako višino odpravnine se izplača tudi delavcu, ki je invalidsko upokojen zaradi nezgode pri delu ali poklicne bolezni.

3. Udeleženci v svojih samoupravnih aktih določimo konkretne kriterije za višino nagrade ob odhodu v pokoj na delavca, pri čemer zlasti upoštevamo višino delovne dobe in pogoje, pod katerimi je delavec pretežno delal.

4. Nagrade ob odhodu v pokoj (odpravnine) bremenijo sredstva prvega odstavka 16. točke ... člena tega držbenega dogovora.

20. NAGRADE OB DELOVNIH JUBILEJIH

1. Udeleženci v svojih samoupravnih aktih določimo nagrado za delovne jubileje po naslednjih osnovnih kriterijih:

a) za 10 let delovne dobe pri udeležencu	do 2.300 din neto;
b) za 20 let delovne dobe pri udeležencu	do 3.450 din neto;
c) za 30 in več let delovne dobe pri udeležencu	do 4.600 din neto;

Tako oblikovana sredstva se povečajo s prispevnimi stopnjami določenimi z zakonom ali samoupravnimi sporazumi.

2. Ob začetku uporabe določil o nagradah za delovne jubileje se lahko upošteva tudi delavca, ki je že prekoračil enega takih jubilejev. V tem primeru se lahko izplača nagrada samo za en delovni jubilej.

Katera delovna doba se upošteva pri določanju delovnega jubileja in konkretno višino ter obliko nagrade za posamezne delovne jubileje, določimo udeleženci v svojih samoupravnih aktih.

4. Te nagrade bremenijo sredstva iz 1. odstavka 16. točke ... člena tega držbenega dogovora.

21. OBDARITEV OB NOVEM LETU

1. Udeleženci lahko določimo dovoljeno maso izplačil za morebitne obdaritve ob novem letu za namene iz č. odstavka 18. točke.

2. Osnova za izračun dovoljene mase teh izplačil je poprečno število zaposlenih pri udeležencu v tekočem letu, pomnoženo z največ 5 % poprečnega mesečnega osebnega dohodka delavca v SR Sloveniji v preteklem letu.

3. Obdaritve ob novem letu bremenijo sredstva 1. odstavka 16. točke ... člena tega držbenega dogovora.

22. NAČRTOVANJE DELOVNIH SOBOT

1. Udeleženci soglašamo, da so pri načrtovanju delovnih sobot na osnovi 42-urnega delovnega tedna delovne sobote praviloma prve sobote v mesecu.

23. USKLAJEVANJE REDNIH KOLEKTIVNIH LETNIH DOPUSTOV

1. Zaradi usklajevanja bomo udeleženci, ki nameravamo uvesti kolektivne dopuste, svojo namero sporočili ostalim udeležencem do 28. februarja tekočega leta.

2. Dokončen datum kolektivnih dopustov bomo udeleženci objavili najkasneje do 31. marca tekočega leta. Kolektivni dopust ne more znašati skupaj več kot 15 delovnih dni.

IV. SKUPNA PORABA

16. člen

Udeleženci tega držbenega dogovora bomo ob prizadevanjih za uresničevanje družbene vloge in nalog družbenih dejavnosti skrbeli za njihov ustrezen prispevek h krepitvi reprodukcijske sposobnosti gospodarstva, povečanju storilnosti dela, napredovanju kulture dela in življenja, socialni in zdravstveni varnosti ter splošnemu izboljšanju družbenega standarda delavcev in občanov.

17. člen

Samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti bodo svoje programe in potrebe uskladile z nalogami, opredeljenimi z resolucijo o razvoju Socialistične republike Slovenije v letu 1976, s programom razvoja občine Velenje do leta 1980, s programi krajevnih skupnosti, s samernicami iz ... člena tega držbenega dogovora in v skladu z višino sredstev za skupno porabo po tem družbenem dogovoru.

18. člen

Samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti s tem družbenim dogovorom prevzemajo odgovornost da bodo koordinirale delo in programe med občinsko skupščino, občinskim izvršnim svetom, delegacijami, organizacij združenega dela, temeljnih organizacij združenega dela in krajevnemu skupnostmi; da bodo skrbele za nemoteno, racionalno in učinkovito izvajanje programov in za obveščanje javnosti, pristojnih organov in organizacij o njihovem delovanju.

V svojih programih morajo samoupravne interesne skupnosti upoštevati načelo gospodarnosti, izhajati morajo iz prioritetenih nalog in usmeritev določenih v resoluciji in izhodiščih tega dogovora.

Pri usmerjanju svojih dejavnosti bodo predvsem upoštevale, da je treba prvenstveno zagotoviti uresničevanje pravic delovnih ljudi, ki so določene z ustavo in zakoni ter dajati prednost tistim dejavnostim in skupnim nalogam, ki prispevajo k učinkovitejši realizaciji razvojnih programov temeljnih organizacij združenega dela v krajevnih skupnostih in celotne občinske skupnosti.

19. člen

Samoupravne interesne skupnosti se zavezujejo, da bodo ob vrednotenju svojih programov zlasti določile:

a) naloge, s katerimi se uresničujejo ustavne in zakonske pravice delovnih ljudi in način njihovega izvajanja;

b) prednostne naloge, predvidene v srednjeročnem načrtu družbeno ekonomskega razvoja občine in republike;

c) skupne naloge, ki jih sporazumno uresničujejo delovni ljudje v republiki;

d) finančno izraženo vrednost programov in možnosti za njihovo izvedbo v letu 1976;

e) dinamiko izvajanja in način ugotavljanja izvršitve dogovorjenih obveznosti.

20. člen

Samoupravne interesne skupnosti se s tem družbenim dogovorom zavezujejo da bodo najkasneje do konca februarja sklenile samoupravni sporazum o organiziranju skupnih strokovnih služb. Naloge in smoter dela skupnih strokovnih služb so opredeljene v samoupravnem sporazumu o organiziranju skupnih služb samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti.

21. člen

Podpisnice ugotavljajo, da ob upoštevanju globalnih okvirov resolucije o razvoju Socialistične republike Slovenije in medsebojno dogovorjenih in usklajenih programov samoupravnih interesnih skupnosti, upoštevajo povečanje sredstev na dovoljeno porabo v letu 1975 za 11,1 % v letu 1976, določajo samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti naslednje stopnje iz bruto osebnega dohodka: (glej tabelo str. 26)

22. člen

Samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti so ob vrednotenju svojih programov prikazale tudi naložbe, potrebne za njihovo uresničitev.

Pri tem se zavezujejo, da bodo:

a) medsebojno usklajevale programe naložb v skladu z družbenim načrtom razvoja občine do leta 1980 in na podlagi lastnih investicijskih načrtov;

b) upoštevale prednostne naložbe na področju otroškega varstva, vzgoje in izobraževanja;

c) združevala sredstva glede na dogovorjene naloge in iz njih izvirajoče prioritete;

d) celotni investicijski programi razgrnjeni javnosti ter obravnavi na sejah skupščine in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti;

e) ustanovile koordinacijski odbor za izvajanje politike ter naložb, ki ga sestavljajo:

1 delegat občinske izobraževalne skupnosti, 1 delegat skupnosti otroškega varstva, 1 delegat kulturne skupnosti, 1 delegat izvršnega sveta skupščine občine, 1 delegat občinske konference SZDL, 1 delegat občinskega sindikalnega sveta, 1 delegat krajevnih skupnosti mesta Velenje in 4 delegati temeljnih organizacij združenega dela.

23. člen

Temeljne in druge organizacije združenega dela bodo iz svojega dohodka kot pogodbeno obveznost (7. odst. 12. člena Temeljnega zakona o ugotavljanju in delitvi dohodka v delovnih organizacijah) prispevale za delno financiranje gradnje objektov iz 24. člena tega držbenega dogovora, po naslednjem ključu:

1 % bruto OD, 2 % od amortizacije in ostanka dohodka po pokritju zakonskih in pogodbenih obveznosti ter osebnih dohodkov in 0,1 % od nabavne vrednosti osnovnih sredstev.

Po tem ključu bomo zbrali skupno 22.380.000 din.

a) Sredstva po tem členu se uporabljajo za sofinanciranje v tem družbenem dogovoru dogovorjenih naložb (IV. osnovna šola, vrtec Velenje, vrtec Pesje, vrtec in šola Topolšica, vrtec Škale in galerija Velenje);

b) Sredstva se zbirajo na zbirnem računu SIS, ki izvajajo program navedenih naložb;

c) Dinamiko koriščenja pa koordinira v skladu z 22. členom tega držbenega dogovora kordinacijski odbor.

24. člen

Naložbe SIS v letu 1976:

Viri:

1. Sredstva po 23. členu tega držbenega dogovora	22.380.000 din
2. Sredstva obč. izobražev. skupnosti iz prispevne stopnje	7.720.000 din
3. Sredstva otr. varstva iz prispevne stopnje	3.200.000 din
4. Sredstva otr. varstva iz leta 1975	4.500.000 din
5. Samoprisevek krajevnih skupnosti mesta Velenje	7.500.000 din
Skupaj viri	45.300.000 din

Izdatki za naložbe po prednostnem redu:

1. IV. osnovna šola	22.000.000 din
2. vrtec Velenje	7.800.000 din
3. vrtec Pesje – sofinanciranje	1.300.000 din
4. vrtec Škale – sofinanciranje	300.000 din
5. osnovna šola in vrtec Topolšica – sofinanciranje	3.000.000 din
6. galerija Velenje	10.900.000 din
Skupaj izdatki	45.300.000 din.

PRISPEVNE STOPNJE IN PRISPEVKI ZA SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI ZA LETO 1976:

– stopnje v %
– zneski v 000 din

Samoupravna interesna skupnost	Osnova Družb. sekt. Zasebni sekt.	Stopnja	Znesek	Indeks 1976:1975	Prisp. od pokojnin
PRISPEVKI IZ BRUTO OD:					
I občinske skupnosti:					
1. Skupnost otroškega varstva	966.735	0,74	7.144	105,8	345
2. Izobraževalna skupnost skupaj:	1.023.000	5,94	60.772	109,2	
od tega:					
– za občinsko skupnost		5,30	54.212	109,4	
– za solidarnost		0,58	5.946	108,0	
– za solid. invest. naložbe		0,06	614		
3. Kulturna skupnost skupaj:		0,82	8.430	131,7	
od tega:					
– za občinsko skupnost		0,33	3.417	105,8	
– za vzajemne in skupne naložbe		0,49	5.013	158,1	
4. Občinska telesnokulturna skupnost skupaj:		0,35	3.570	107,9	
od tega:					
– za občinsko skupnost		0,29	2.997	111,2	
– za skupne naloge		0,06	573	93,8	
5. Skupnost socialnega skrbstva skupaj:		0,55	5.626	112,7	
od tega:					
– za občinsko skupnost		0,45	4.603	106,0	
– za solid., skupne in vzaj. naloge		0,10	1.023	157,6	
s k u p a j :		8,40	85.542	111,0	345
od tega:					
– za občinske skupnosti		7,11	72.373	108,7	345
– za skupne in vzajemne naloge		0,71	7.223	163,0	
– za solidarnost		0,58	5.946	97,9	
– iz solidarnosti		–	–	–	
II. Regionalne skupnosti:					
1. Zdravstvena skupnost		7,45			
III. Republiške skupnosti:					
1. Zveza skupnosti otroškega varstva		2,71			
2. Skupnost pokojn. in inval. zavarovanja		12,50			
s k u p a j I., II., III.		31,06			
PRISPEVKI IZ DOHODKA TOZD:					
– o s n o v a – bruto OD					
1. Zdravstvena skupnost		2,01 (od tega 0,60 za invest.)			
2. Skupnost za zaposlovanje		0,17			
3. Skupnost PIZ SRS		0,27 ali 1,27			
– o s n o v a – korigirana davčna osnova:					
1. Izobraževalna skupnost Slovenije		8,20			
2. Raziskovalna skupnost Slovenije		1,73			

V. FINANCIRANJE OBRAMBNIH PRIPRAV

25. člen

Udeleženci se sporazumejo, da bodo za potrebe uresničevanja obrambnih priprav združevali sredstva v višini 0,74 % od BOD in sredstva proračuna občine Velenje.

26. člen

Sredstva se bodo združevala na zbirnem računu Sklada za financiranje potreb SLO pri Sob Velenje – Številka žiro računa: 52800–652–2810

27. člen

Zbrana sredstva bodo uporabljena samo za namene obrambnih priprav:

1. za razvoj teritorialne obrambe, vzgojo, usposabljanje in urjenje enot za dopolnitev manjkajoče opreme in za ureditev objektov
2. za razvoj in delovanje civilnega sektorja
3. za okrepitev enot civilne zaščite za tehnično-strokovni dvig enot učinkovito izvajanje nalog pri zaščiti in reševanju občanov in materialnih dobrin.
4. za urjenje in opremljanje enot – opazovanje, javljanje, obveščanje in alarmiranje
5. za obrambno vzgojo prebivalstva, kar je osnovni pogoj za še širše podružabljanje obrambnih priprav
6. za nabore in vojaške zadeve
7. za izgradnjo objektov za potrebe obrambnih priprav.

28. člen

Prednost pri financiranju obrambnih priprav imajo vzgoja, urjenje in opremljanje.

29. člen

Finančni načrt in podrobni program:
– sprejme Upravni odbor Sklada za financiranje potreb SLO pri SOB Velenje,
– potrdi pa ga Svet za LO pri Sob Velenje in obravnava poročilo o uresničevanju obrambnih priprav ter trošenju za to potrebnih sredstev.

VI. FINANCIRANJE PROGRAMOV KRAJEVNIH SKUPNOSTI

30. člen

Sredstva za financiranje programov KS se bodo poleg iz samoprispevka zbirala še:
– iz proračuna občine Velenje
– iz prispevkov TOZD po zaposlenem in prispevkov občanov, ki samostojno opravljajo obrtne, umetniške in druge svobodne poklicne dejavnosti.

31. člen

Podpisnice družbenega dogovora se sporazumejo, da bodo TOZD in družbene organizacije s področja gospodarstva iz ostanka dohodka prispevale za financiranje skupnih potreb delovnih ljudi in občanov v KS po 200,00 din na vsakega zaposlenega v občini Velenje.

32. člen

Sredstva se bodo nakazovala na poseben zbirni žiro račun KS pri Skupščini občine Velenje. Zbirni račun za ta sredstva pomeni le tehniko zbiranja sredstev.

33. člen

Zbrana sredstva se bodo uporabljala za financiranje programov KS po naslednjih kriterijih:

- a) za vsakega delavca, ki prebiva izven občine Velenje, bi se nakazovala sredstva v enaki višini kot se zbirajo na žiro račun KS in to na osnovi plana razvoja in programa KS.
- b) 70 % zbranih sredstev na zaposlenega, ki prebiva v občini Velenje, se iz zbirnega žiro računa nakaže na žiro račun posameznih KS.
- c) 30 % zbranih sredstev zaposlenih, ki prebivajo v občini Velenje, se preliva v skupen solidarnostni sklad KS in se uporabljajo po usklajenem solidarnostnem programu, ki ga sprejmeta zbor KS in zbor združenega dela.

34. člen

Prednost pri koriščenju teh sredstev bodo imele KS, ki imajo v svojem programu objekte in naprave, ki predstavljajo osnovne pogoje za življenje (vodovod, elektrika, ceste ...).

35. člen

Sorazmerno prispevkom zaposlenih odvajajo sredstva za financiranje potreb krajevne skupnosti tudi delovni ljudje, ki z osebnim delom opravljajo obrtne in podobne dejavnosti ter delovni ljudje, ki samostojno opravljajo umetniško, kulturno in drugačno svobodno poklicno dejavnosti.

36. člen

Podpisniki sporazuma se zavezujejo, da bodo sredstva, namenjena za financiranje dejavnosti KS, nakazali najkasneje do 30.6. tekočega leta na zbirni žiro račun.

37. člen

Krajevne skupnosti so dolžne predložiti podpisnikom sporazuma poročilo o uporabi sredstev najmanj enkrat letno.

VII. SPLOŠNA PORABA

38. člen

Splošna poraba skupščine občine Velenje za leto 1976 je načrtovana na osnovi dogovora o splošni porabi v občinah v letu 1976.

Udeležence dogovora se dogovorijo da bodo izhajale iz naslednjih načel:

- zagotoviti neposredni vpliv delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in občanov v krajevnih skupnostih na oblikovanje splošne porabe;

- nadaljevati proces preoblikovanja splošne porabe v napore za gospodarsko stabilizacijo;
- z razpoložljivimi sredstvi racionalno gospodariti in varčevati;
- zagotoviti kvaliteto opravljanja nalog in okrepiti skrb za učinkovitejšo uresničevanje ustavnosti in zakonitosti.

39. člen

Udeležence se dogovorijo, da bo splošna poraba v občinah v letu 1976 za okoli 20 % zaostajala za realno rastjo družbenega proizvoda.

Udeležence se dogovorijo da se splošna poraba v občinah v letu 1976 oblikuje na podlagi splošne porabe v letu 1975, zmanjšanje za prenesene obveznosti na samoupravne interesne skupnosti in povečane naloge sprejete na novo v letu 1975.

Tako povečana osnova se v globalu poveča največ 11,1 %.

NAČELO OBLIKOVANJA SPLOŠNE PORABE

40. člen

Udeležence se dogovorijo da bodo v svojih proračunih zagotavljale sredstva za dejavnost državnih organov, družbenopolitičnih organizacij, krajevnih skupnosti, za priznavalnine borcev NOV, za financiranje splošnih obrambnih priprav ter za financiranje drugih, z ustavo določenih nalog občine.

Udeležence bodo v letu 1976 v svojih proračunih zagotavljale sredstva tudi za dejavnost na področju pospeševanja kmetijstva, ter nalog, ki jih v letu 1976 še ne bo mogoče prenesti na ustrezne samoupravne skupnosti.

VZAJEMNO PRELIVANJE SREDSTEV

41. člen

Udeležence se dogovorijo, da bodo po načelu vzajemnosti združevala presežna sredstva za zagotovitev obsega porabe v tistih občinah, ki z lastnimi dohodki ne bodo mogle zagotoviti sredstev za dogovorjeni obseg porabe. Sredstva za vzajemno prelivanje bodo občine združevala na podlagi izračunov republiškega sekretariata za finance na poseben račun pri službi SDK.

USKLAJEVANJE DAVČNE POLITIKE

42. člen

Udeležence so soglasne da v letu 1976 nadaljujejo z naporji za usklajenost v davčni politiki občin in njenem izvajanju.

Udeležence bodo v letu 1976 predpisale naslednje davke in takse, ki so po zakonih dohodek občin:

1. davek od kmetijske dejavnosti
2. davek od obrtne dejavnosti
3. davek od intelektualnih storitev
4. davek iz avtorskih pravic
5. davek na dohodek od premoženja
6. davek od premoženja
7. davek na dobitke od iger na srečo
8. davek od prometa proizvodov in storitev
9. davek na promet nepremičnin
10. takse

DOVOLJENA PORABA OBČINE VELENJE ZA LETO 1976

43. člen

Na osnovi meril dogovora o splošni porabi v SRS se načrtujejo viri sredstev in dovoljena poraba za občino Velenje ter solidarnostno prelivanje takole:

Viri sredstev:

1. Davki na dohodek in davek iz osebnih dohodkov	10.000.000
2. Prometni davek, davek na premoženje in na dohodke od premoženja	22.600.000
3. Takse	1.600.000
Skupaj dohodki	34.200.000

Dovoljena poraba:

1. dejavnost organov družbenopolitičnih skupnosti – upravni organi	19.148.000
2. Dejavnost družbenopolitičnih organizacij in društev	2.930.550
3. Negospodarske investicije	2.193.862
4. Kulturno prosvetna dejavnost	135.000
5. Socialno skrbstvo	1.552.400
6. Zdravstveno varstvo	268.000
7. Dejavnost krajevnih skupnosti	560.000
8. Gospodarske investicije	18.180
9. Gospodarske intervencije	1.100.000
10. Obveznosti iz leta 1975	780.600
11. Obvezni rezervni sklad	300.000
12. Proračunska rezerva	250.000
Skupaj:	29.236.592

Opomba: Opozarjamo, da v splošno porabo še niso zajeta sredstva za komunalno dejavnost, prav tako pa še ni jasno, kolikšen delež sredstev bo potrebno v okviru splošne porabe zagotoviti za SLO.

Prav tako moramo opozoriti, da na osnovi dogovora o splošni porabi v letu 1976 znaša dovoljena poraba za občino Velenje le 24.837.000 din, za izvršitev programa dela, ki ga nalagajo ustava in zakonska določila, pa potrebujemo 29.236.592 din, tako bi znašal proračun 34.200.000, kar pomeni, da ostane nepokritih 4.399.592 din. Samo solidarnostno prelivanje znaša 9.363.000 din.

VIII. POLITIKA IZVAJANJA DRUŽBENEGA DOGOVORA

44. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo zaradi ohranitve realne ravni obsega skupne porabe izvedli revalorizacijo (ponovno ugotovitev vrednosti) sredstev v posameznih samoupravnih interesnih skupnostih, če bodo to zahtevala drugačna gospodarska gibanja od načrtovanih, vendar tako, da bodo tudi po revalorizaciji ohranjena razmerja v delitvi družbenega proizvoda, kot to določajo smernice poglavja o ustvarjanju in razporejanju dohodka.

45. člen

Ko posamezna samoupravna interesna skupnost doseže dogovorjeni, oziroma valorizirani (ponovna določitev vrednosti) obseg sredstev, se opravi poračun in preneha obveznost plačevanja prispevkov.

46. člen

Če se v teku obračunskega leta pokaže, da bodo na podlagi uporabe prispevnih stopenj prispevkov udeležencev presegle dogovorjeni obseg sredstev za posamezno samoupravno interesno skupnost, so organi samoupravnih interesnih skupnosti in tega družbenega dogovora dolžni začeti postopek za korekcijo prispevnih stopenj za naslednje mesece v letu tako, da skupne obveznosti uporabnikov za leto 1976 ne bodo večje od dogovorjenih po tem družbenem dogovoru.

47. člen

Služba družbenega knjigovodstva – podružnica Velenje spremlja izpolnjevanje obveznosti udeležencev, opozarja samoupravne interesne skupnosti, če izplačila presegajo dogovorjena sredstva v skladu z dinamiko, potrebno za izpolnitev dogovorjenega programa, dalje poziva udeležence dogovora k večji samokontroli izvajanja določil o ustvarjanju in razporejanju dohodka in stalno sodeluje z organi tega družbenega dogovora.

48. člen

Vsi udeleženci tega družbenega dogovora, zlasti vse samoupravne interesne skupnosti, Skupščina občine Velenje in organi tega družbenega dogovora se zavezujejo, da bodo usklajevali svoje dejavnosti po naslednjem redu:

1. Ob zaključnem računu za leto 1975 bodo opravili temeljito analizo svojih dejavnosti, primerjavo razvoja v letih 1974 in 1975 ter oceno uresničevanja srednjeročnega načrta v letu 1971 – 1975.

2. Na osnovi analize dejavnosti v letu 1975 in vseh stroškov bodo samoupravne interesne skupnosti izoblikovale v okviru danih možnosti svojo politiko cen, s katero bodo ocenjevale predvsem dosežke (količinsko ugotovljene storitve in njihovo kakovost) in razlike med posameznimi delovnimi organizacijami.

3. Ob koncu prvega tromesečja 1976 bodo udeleženci izdelali podrobno oceno metodologije za spremljanje izvajanja družbenega dogovora, gospodarskih in družbenih tokov na območju občine Velenje ter metodologijo usklajevanja svojih načrtov z gospodarskimi gibanji.

4. Ob 5-mesečni in 9-mesečni analizi družbenih gibanj bodo vse samoupravne interesne skupnosti sprejele ukrepe za uresničevanje tekočih nalog in v tem družbenem dogovoru dogovorjenih usmeritev.

6. Do konca prvega polletja bodo samoupravne interesne skupnosti zbrale ugotovitve ostalih udeležencev o njihovih trenutnih potrebah po storitvah družbenih dejavnosti in izdelale metodologijo ugotavljanja potreb z ustreznimi kazalci za leto 1977 in za daljše obdobje naprej.

7. Ob koncu prvega polletja bodo vsi udeleženci, predvsem pa vse samoupravne interesne skupnosti in Skupščina občine Velenje pripravili oceno izvajanja družbenega dogovora in uresničevanja programov posameznih dejavnosti.

8. Na osnovi polletne ocene gibanj v letu 1976 in ugotovitev o potrebah ostalih udeležencev so strokovne službe in ustrezni koordinacijski odbori vseh samoupravnih interesnih skupnosti dolžni do konca julija izdelati strokovne osnove programov za leto 1977 in določiti osnovne potrebne elemente za ovrednotenje programov.

9. V septembru 1976 bodo vse samoupravne interesne skupnosti opravile z delovnimi organizacijami v družbenih dejavnostih vsebinsko usklajevanje potreb in zmogljivosti in izdelale programske zasnove kot predlog za usklajevanje v združenem delu in v krajevnih skupnostih za leto 1977. Do konca septembra bodo te programske zasnove samoupravni organi samoupravnih interesnih skupnosti objavili za javno razpravo.

10. V oktobru bodo vsi udeleženci pripravili oceno izvajanja družbenega dogovora in uresničevanja programov posameznih dejavnosti za 9-mesečno periodično obdobje.

11. V oktobru 1977 bodo vsi udeleženci na osnovi ugotovitev iz predhodne točke opravili javno razpravo o programih samoupravnih interesnih skupnosti in izdelali predloge programov za postopek usklajevanja z določitvijo ustreznih sestavnih programov, in sicer: obvezni dogovorjenni del, celoten obseg menjave dela, pregled nalog, naložb in prioritet itd.

12. V novembru 1976 bodo vsi udeleženci opravili usklajevanja področij zaradi izdelave usklajenega pregleda sredstev skupne porabe in splošne bilance sredstev v letu 1977 in začeli sklepní krog obravnavanja samoupravnih sporazumov in družbenega dogovora.

13. V decembru 1976 bodo vsi udeleženci sprejeli vse dokumente in odločitve glede usmerjenosti družbenih dejavnosti in osebne ter skupne porabe v občini Velenje v letu 1977.

49. člen

Udeleženci se zavezujejo, da bomo pri usklajevanju upoštevali rokovnike iz družbenega dogovora SR Slovenije in rokovnike iz predhodnega člena tega družbenega dogovora ter v primeru zakasnitve pospešeno izvedli dogovarjanje za leto 1977.

50. člen

Ce se bo v teku leta 1976 konstituirala nova samoupravna interesna skupnost na področju družbenih dejavnosti, smo udeleženci dolžni zagotoviti, da bo novoustanovljena samoupravna interesna skupnost prevzela tudi vse ustrezne pravice in obveznosti iz tega dogovora.

51. člen

Udeleženci družbenega dogovora se zavezujejo, da bomo v letu 1976 na podlagi izkušenj pri dosedanjem družbenem dogovarjanju in na izhodiščih za oblikovanje družbenega plana srednjeročnega razvoja SR Slovenije in na izhodiščih za oblikovanje družbenega plana srednjeročnega razvoja občine Velenje začeli postopek za sklenitev družbenega dogovora o razporejanju dohodka in sredstev za osebno, skupno in splošno porabo v občini Velenje, s katerim bomo usklajevali odnose na tem področju za celotno srednjeročno plansko obdobje do leta 1980.

IX. IZVRŠEVANJE DRUŽBENEGA DOGOVORA

52. člen

Udeleženci tega družbenega dogovora konstituiramo ZBOR UDELEŽENCEV, ki je najvišji samoupravni organ tega družbenega dogovora in ga sestavlja:

1. Zbor združenega dela Skupščine občine Velenje, kot predstavniško telo gospodarstva.
2. Zbor krajevnih skupnosti skupščine občine Velenje, kot predstavniško telo krajevnih skupnosti.
3. Delegat Skupščine občine Velenje oziroma Izvršnega sveta.
4. Delegat Občinske konference SZDL Velenje.
5. Delegat Občinskega sveta ZSS Velenje.
6. Po en delegat iz vsake občinske samoupravne interesne skupnosti in
7. Delegat Združenja samostojnih obrtnikov občine Velenje.

53. člen

Zbor udeležencev na osnovi poslovnika izvaja in usklajuje določila tega družbenega dogovora, sprejema izvirna tolmačenja in najmanj dvakrat letno obravnava poročilo izvršnega odbora za spremljanje in izvajanje tega družbenega dogovora.

54. člen

IZVRŠNI ODBOR ZBORA UDELEŽENCEV (nadaljevanje izvršni odbor) je izvršilno operativni organ zbora udeležencev in deluje na osnovi določil tega družbenega dogovora in sklepov zbora udeležencev.

Izvršni odbor voli zbor udeležencev iz vrst svojih delegatov in je sestavljen iz:

1. Dveh delegatov zbora združenega dela Sob Velenje.
2. Dveh delegatov zbora krajevnih skupnosti Sob Velenje.
3. Delegata koordinacijskega odbora za skupno porabo pri Izvršnem svetu Sob Velenje.
4. Delegata koordinacijskega odbora za splošno porabo pri Izvršnem svetu Sob Velenje.
5. Delegata koordinacijskega odbora za programe krajevnih skupnosti pri zboru krajevnih skupnosti Sob Velenje.
6. Delegata komisije Občinskega sveta ZSS Velenje za samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje.
7. Delegata Sveta za ljudsko obrambo pri Sob Velenje in (varianta).
8. Delegata SIS za naložbe v negospodarstvu.

55. člen

Organi družbenega dogovora iz predhodnega člena, ki imenujejo delegate v zbor udeležencev in njegov izvršni odbor, usklajujejo posamezna področja in skrbijo za izvrševanje določil tega družbenega dogovora na osnovi poslovnika.

Koordinacijski odbori in komisije iz predhodnega člena so pomožni organi izvršnega odbora.

Izvršni odbor in koordinacijski odbori ter komisije so dolžni:

- dajati izvirna tolmačenja družbenega dogovora
- dosledno izvajati sklepe zbora udeležencev
- spremljati uresničevanje z družbenim dogovorom sprejetih nalog in s svojimi ocenami in stališči seznanjati vse udeležence in organe tega družbenega dogovora
- skrbeti za ocenjevanje gibanj na področju osebne, skupne in splošne porabe po enotni metodologiji
- predlagati zboru udeležencev ukrepe za usklajevanje gibanj na področju osebne, skupne in splošne porabe s cilji sprejete družbenoekonomske politike
- obravnavati vprašanja, ki jih zastavljajo udeleženci in jim predlagati rešitev v skladu s tem družbenim dogovorom

56. člen

Izvršni odbor in ostali pomožni organi so dolžni brez odlašanja predložiti vsako vprašanje in zahtevo v zvezi z izvajanjem tega dogovora v obravnavo in odločanje ustreznemu organu prizadetega udeleženca tega družbenega dogovora.

57. člen

Način izvolitve, dela in sestav organov udeležencev tega družbenega dogovora ureja poslovnik, ki ga sprejme na predlog izvršnega odbora zbor udeležencev na svoji prvi seji.

- V poslovniku se mora opredeliti predvsem naslednje:
- način izvolitve predsednika zbora udeležencev, izvršilnega odbora in sestav pomožnih organov
  - osnovno vsebino dela in nalog vseh organov tega družbenega dogovora ter njihove pristojnosti
  - ukrepe proti kršiteljem tega družbenega dogovora in postopek za ugotavljanje kršitev in izrekanje ukrepov
  - priprava predlogov zboru udeležencev
  - odnosi zbora udeležencev in ostalih organov do postopka usklajevanja predlogov
  - sklici sej, dnevni red, predsedovanje na zboru, vzdrževanje reda, potek seje in odločanje na sejah zbora udeležencev in izvršnega odbora
  - pisanje zapisnika in formuliranje sklepov
  - obveščanje javnosti o delu zbora udeležencev in izvršilnega odbora
  - sedež zbora udeležencev in izvršilnega odbora, kdo opravlja naloge za posamezne organe ter način financiranja teh nalog.

58. člen

Vsak udeleženec je lahko pobudnik za obravnavo vprašanj, ki se pojavljajo v zvezi z izvajanjem tega družbenega dogovora.

59. člen

Vsi organi tega družbenega dogovora so dolžni obravnavati vsako vprašanje oziroma zahtevo posameznega udeleženca, ki izhaja iz skupnih obveznosti pri izvajanju tega dogovora.

60. člen

Kadar posamezen udeleženec po mnenju drugih udeležencev krši določila tega družbenega dogovora, mora o tem takoj in obvezno razpravljati izvršni odbor in opozoriti kršitelja.

Ce na ta način kršitev ni odpravljena, izvršni odbor v najkrajšem možnem času obvesti zbor udeležencev o spornem primeru. Zbor udeležencev v tem primeru ukrepa na osnovi določil poslovnika.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

61. člen

Udeleženci tega družbenega dogovora se zavezujejo, da bomo določbe svojih samoupravnih splošnih aktov uskladjali z določbami tega družbenega dogovora v roku treh mesecev od dneva njegove sklenitve.

Kolikor samoupravni splošni akti ne bodo usklajeni v postavljenem roku in so določbe takega splošnega akta udeleženke v nasprotju z določbami družbenega dogovora, se neposredno uporabljajo določbe tega družbenega dogovora.

62. člen

Družbeni dogovor, njegove spremembe in dopolnitve se javno objavijo, tako da je dosegljiv vsakemu delavcu. V ustreznem številu se pošlje tudi Republiškem svetu zveze sindikatov Slovenije, Republiškem sekretariatu za delo, Odboru Republiškega sveta ZSS za samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje ter Komisiji za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov.

63. člen

Za udeležence družbenega dogovora prenehajo s podpisom veljati vsa določila samoupravnega sporazuma dejavnosti, ki so vsebina tega družbenega dogovora.

64. člen

Vsi udeleženci, ki pristopijo k temu družbenemu dogovoru po podpisu med obračunskim letom, prevzamejo vse obveznosti in pravice, ki izhajajo iz določil družbenega dogovora.

65. člen

Ta družbeni dogovor začne veljati z dnem, ko ga podpišejo udeleženci, uporablja pa se od 1.1.1976 dalje.

Ta družbeni dogovor se z vsemi prilogami objavi v sredstvih javnega obveščanja.

Koordinacijski odbor